

Predsjednik Crne Gore

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O UREĐIVANJU MEĐUSOBNIH IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSA

Proglašavam **ZAKON O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE MAKEDONIJE O UREĐIVANJU MEĐUSOBNIH IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSA**, koji je donijela Skupština Crne Gore na Trećoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2024. godini, dana 17. decembra 2024. godine.

Broj: 011/24-1948/2-01

Podgorica, 20. decembar 2024. godine

PREDSJEDNIK CRNE GORE

Jakov Milatović

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Trećoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2024. godini, dana 17. decembra 2024. godine, donijela je

ZAKON
O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE MAKEDONIJE
O UREĐIVANJU MEĐUSOBNIH IMOVINSKO - PRAVNIH ODNOSA

Član 1

Potvrđuje se Ugovor između Crne Gore i Republike Makedonije o uređivanju međusobnih imovinsko-pravnih odnosa, potpisan u Skoplju 21. novembra 2018. godine, u originalu na crnogorskom i makedonskom jeziku.

Član 2

Tekst Ugovora iz člana 1 ovog zakona u originalu na crnogorskom i makedonskom jeziku, glasi:

UGOVOR
između
Crne Gore i Republike Makedonije
o uređivanju međusobnih imovinsko – pravnih odnosa

Crna Gora i Republika Makedonija (u daljem tekstu: "ugovorne strane"),
U želji da međusobne odnose urede na obostranu korist,

Polazeći od načela koja određuje Povelja o ekonomskim pravima i dužnostima država, koju je Generalna skupština Ujedinjenih nacija donijela 12. decembra 1974. godine,

Utvrđujući da na teritoriji svake od ugovornih strana postoji imovina koja pripada drugoj ugovornoj strani, fizičkim licima, državljanima druge ugovorne strane i pravnim licima čije se sjedište nalazi na teritoriji druge ugovorne strane,

Polazeći od načela suverenosti i jednakosti država, te načela uzajamne koristi i unapređenja međusobnih odnosa,

Dogovorile su se o sljedećem:

Član 1

Odredbe ovog ugovora se odnose na uređivanje i regulisanje međusobnih imovinsko-pravnih odnosa ugovornih strana, koji su nastali prije i nakon dobijanja, odnosno obnove nezavisnosti ugovornih strana.

Datum iz stava 1 ovog člana su: za Crnu Goru 3. jun 2006. godine, a za Republiku Makedoniju 8. septembar 1991. godine.

Član 2

Pravo svojine i druga stvarna prava, kao i druga imovinska i neimovinska prava, koja su fizička i pravna lica jedne od ugovornih strana stekla na pokretnim i nepokretnim stvarima na teritoriji druge ugovorne strane, imaju na teritoriji te ugovorne strane, istu pravnu zaštitu pred sudovima i drugim državnim tijelima, koja je garantovana domaćim fizičkim i pravnim licima.

Pod pravom svojine i drugim stvarnim pravima, u smislu ovog ugovora, smatraju se i prava korišćenja, upravljanja i raspolaganja, stečena na sredstvima u društvenoj, odnosno državnoj svojini i stečena pravnim poslom uz naknadu koja je utvrđena u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Ako su sredstva u društvenoj odnosno državnoj svojini iz stava 2 ovog člana stečena zajedničkim ulaganjem pravnih, odnosno fizičkih lica ugovornih strana, primjenjuju se propisi o susvojini koji važe na teritoriji one ugovorne strane gdje se nalazi imovina u društvenoj, odnosno državnoj svojini. Vlasnički udio se određuje u odnosu na učešće u zajedničkom ulaganju.

Član 3

Ugovorne strane se obavezuju da će u postupku obezbjeđivanja pravne zaštite fizičkih i pravnih lica jedne ugovorne strane, nadležna tijela druge ugovorne strane poštovati načela zakonske, brze i djelotvorne zaštite.

Član 4

Ugovorne strane će na svojoj teritoriji omogućiti sticanje prava svojine i drugih stvarnih prava fizičkim i pravnim licima druge ugovorne strane, ako je važeći pravni osnov za sticanje nastao do datuma iz člana 1 stav 2 ovog ugovora, bez obzira na mjesto zaključenja pravnog posla iz kojeg je nastao taj pravni osnov.

Svaka od ugovornih strana će na svojoj teritoriji omogućiti sticanje prava svojine i drugih stvarnih prava fizičkim i pravnim licima druge ugovorne strane i nakon datuma iz člana 1 stav 2 ovog ugovora, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Član 5

Ugovorne strane će se uzdržati od preduzimanja bilo kakvih radnji kojim bi se oduzimala ili ograničavala prava iz čl. 2 i 4 ovog ugovora, osim ako je to potrebno za zaštitu javnog interesa, uz pravo na naknadu po tržišnoj cijeni koja je utvrđena u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Član 6

Ugovorne strane, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom koje je na snazi u svakoj od ugovornih strana, kao i u skladu sa odredbama ovog ugovora, uređuju imovinsko-pravni položaj pravnih lica sa društvenim, odnosno državnim kapitalom, sa sjedištem u jednoj od ugovornih strana, koja su osnovala pravna lica sa sjedištem na teritoriji druge ugovorne strane.

Član 7

Ugovorne strane su saglasne da pri uređivanju imovinsko-pravnog položaja pravnih lica iz člana 6 ovog ugovora, treba poći od zatečenog činjeničnog stanja i pravnog stanja, a posebno u odnosu na društveni, odnosno državni kapital uloženi pri osnivanju.

Član 8

Shodno članu 7 ovog ugovora, kod pravnih lica koja su imala status samostalnog pravnog lica u jednoj od ugovornih strana i koja su se na osnovu propisa te ugovorne strane pripojila pravnim licima druge ugovorne strane i tim pravnim licima bez naknade prenijeli svoju imovinu (npr. nekadašnje radne organizacije i osnovne organizacije udruženog rada), ugovorne strane su saglasne da se radi o kapitalu stečenom i stvorenom na teritoriji ugovorne strane prije pripajanja, osim društvenog, odnosno državnog kapitala iz stava 2 ovog člana.

Ulaganja društvenog, odnosno državnog kapitala pravnog lica iz druge ugovorne strane prije pripajanja ili nakon njega, u preduzeću koje se pripojilo, smatraju se kapitalom tog pravnog lica i na toj osnovi se određuje udio državnog kapitala, u skladu sa članom 10 ovog ugovora.

Član 9

Za pravna lica registrovana na teritoriji jedne od ugovornih strana, koja su nastala iz poslovnih jedinica ili drugih organizacionih oblika, bez svojstva pravnog lica (predstavništva i slično, jedinice pravnih lica sa sjedištem na teritoriji druge ugovorne strane) ugovorne strane su saglasne da je bez obzira na mjesto registracije, riječ o kapitalu u svojini osnivača pravnog lica druge strane, osim kapitala iz stava 2 ovog člana.

Ulaganje društvenog, odnosno državnog kapitala druge ugovorne strane u pravna lica iz stava 1 ovog člana smatra se kapitalom te ugovorne strane i na osnovu toga se određuje udio društvenog, odnosno državnog kapitala, u skladu sa članom 10 ovog ugovora.

Član 10

Ugovorne strane su saglasne da odnos društvenog, odnosno državnog kapitala u pravnim licima u čl. 8 i 9 ovog ugovora, utvrđuju Uprava za imovinu Crne Gore i organizacija ovlašćena za kontrolu računovodstvenih iskaza u Republici Makedoniji (Uprava za javne prihode Republike Makedonije) u saradnji sa pravnim sljedbenicima Agencije Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim, odnosno državnim kapitalom, koji po potrebi mogu osnovati zajedničku ekspertsku grupu.

Kao udio u društvenom, odnosno državnom kapitalu u pravnom licu obračunava se osnivački kapital te sva materijalna i nematerijalna ulaganja koja zajedno predstavljaju osnov određivanja svojinskog uloga.

Sporovi u vezi uloženog društvenog, odnosno državnog kapitala, rješavaće se pred arbitražnim vijećem, koje sporazumno određuju Vlada Crne Gore i Vlada Republike Makedonije, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva bilo koje zainteresovane strane.

Zahtjev se podnosi na predlog zainteresovanog lica. Arbitražno vijeće iz stava 3 ovog člana se sastoji od tri člana. Po jednog člana arbitražnog vijeća imenuju Vlada Crne Gore i Vlada Republike Makedonije, a predsjednika arbitražnog vijeća sporazumno određuju ta dva člana.

Ako se ugovorne strane u predviđenom roku od 30 dana ne dogovore o predsjedniku arbitražnog vijeća, na zahtjev bilo koje ugovorne strane njega određuje Sekretarijat Stalnog arbitražnog suda u Hagu.

Ako jedna ugovorna strana ne imenuje svog predstavnika u arbitražnom vijeću u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, druga ugovorna strana ima pravo da od Sekretarijata Stalnog arbitražnog suda u Hagu, traži da drugog člana arbitražnog vijeća i predsjednika arbitražnog vijeća odredi istovremeno.

Odluka arbitražnog vijeća je konačna i izvršna.

Nakon što se konačno odredi ulog društvenog, odnosno državnog kapitala, pravna lica iz čl. 8 i 9 ovog ugovora nastavljaju rad kao preduzeća mješovitog vlasništva ugovornih strana, u statusnom obliku koji je u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Pravna lica iz stava 8 ovog člana su dužna da se u roku od 30 dana od konačnog određivanja obima društvenog, odnosno državnog kapitala registruju kao pravna lica mješovitog vlasništva kod nadležnog suda, odnosno nadležne institucije, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom ugovornih strana.

Član 11

Za pravna lica koja su nakon dobijanja, odnosno obnove nezavisnosti ugovornih strana, vlastitim sredstvima osnovala pravno lice na teritoriji jedne od ugovornih strana kao strano pravno lice sa sjedištem na teritoriji druge ugovorne strane, u skladu sa propisima te ugovorne strane o stranim ulaganjima, primjenjivaće se propisi svake od ugovornih strana koji uređuju osnivanje, poslovanje i transformaciju pravnih lica.

Član 12

Zaposleni u pravnim licima iz čl. 8 i 9 ovog ugovora, u postupku transformacije i privatizacije imaju u tim pravnim licima ista prava kao i državljani ugovorne strane u skladu sa njihovim propisima.

Član 13

Na osnovu ovog ugovora u katastru nepokretnosti brisaće se upisana zabrana raspolaganja nepokretnom imovinom upisanom na preduzeća, odnosno na druga pravna lica svake od ugovornih strana, koji na teritoriji druge ugovorne strane imaju nepokretnu imovinu sa kojom ne obavljaju djelatnost, a dali su je pod zakup ili je na drugi način koriste. Brisanje upisane zabrane raspolaganja predmetnom nepokretnom imovinom obavlaće se na zahtjev navedenih preduzeća, odnosno drugih pravnih lica upisanih kao nosioca prava svojine na nepokretnoj imovini u katastru nepokretnosti ili na zahtjev pravnih sljedbenika Agencije Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim, odnosno državnim kapitalom.

Član 14

Ovaj ugovor ni na koji način ne utiče na rješavanje međusobnih prava i odnosa na osnovu sukcesije bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, shodno bilateralnim i multilateralnim ugovorima koje su zaključile obje ugovorne strane.

Član 15

Sve sporove koji nastanu u vezi tumačenja i primjene ovog ugovora, ugovorne strane će riješavati sporazumno.

Ako ugovorne strane u roku od jedne (1) godine od zahtjeva bilo koje ugovorne strane za sporazumno rješavanje spora, ne postignu dogovor, spor će se na zahtjev bilo koje ugovorne strane rješavati pred Stalnim arbitražnim sudom u Hagu.

Član 16

Ovaj ugovor stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim se ugovorne strane međusobno obavještavaju da su ispunjene unutrašnje pravne procedure neophodne za stupanje na snagu ovog ugovora.

Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna strana može da raskine ovaj ugovor u bilo koje vrijeme, upućivanjem pisanog obavještenja o svojoj namjeri da raskine ovaj ugovor drugoj ugovornoj strani, diplomatskim putem. U tom slučaju ugovor prestaje da važi nakon isteka šest (6) mjeseci od dana prijema takvog obavještenja.

Sačinjeno u Skoplju, dana 21. novembra 2018. godine, u dva originalna primjerka, na crnogorskom i makedonskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA VLADU CRNE GORE

Prof. dr Srđan Darmanović, s.r.
Ministar vanjskih poslova

ZA VLADU REPUBLIKE MAKEDONIJE

Nikola Dimitrov, s.r.
Ministar vanjskih poslova

ДОГОВОР
меѓу
Црна Гора Република Македонија за
уредување на меѓусобните имотно - правни
односи

Црна Гора и Република Македонија (во натамошниот текст: „договорни страни“),
Со желба да ги уредат меѓународните односи на взаемна корист,

Поаѓајќи од начелата кои ги одредува Повелбата за економски права и должности на државите, која ја донело Генералното Собрание на Обединетите нации на 12-ти декември 1974. година,

Утврдувајќи дека на територијата на секоја од договорните страни постоји имот кој припаѓа на другата договорна страна, физички те лица, државјаните на другата договорна страна и на правните лица чие седиште се наоѓа на територијата на другата договорна страна,

Поаѓајќи од начелата на суверност и еднаквост на државите, како и од начелата за взаемна корист и унапредување на меѓусебните односи,

Се договорја за следното:

Член 1

Одредбите на овој договор се однесуваат на уредување и регулирање на меѓусебните имотно-правни односи на договорните страни, кои настанале пред и по добивање, односно обновување на независноста на договорните страни.

Датуми од став 1 од овој член се: за Црна Гора 3-ти јуни 2006 година. а за Република Македонија 8-ми септември 1991 година.

Член 2

Право на сопственост и други стварни права како и другите имотни и неимотни права кои физичките и правни лица на една од договорните страни ги стекнале на подвижни и недвижни ствари на територијата на другата договорна страна, имаат на територијата на таа договорна страна, иста правна заштита пред судовите и другите државни тела, која е загарантирана на домашните физички и правни лица.

Под право на сопственост и други стварни права, во смисла на овој договор, се сметаат и правото на користење, управување и располагање, стекнати на средствата во општествена односно државна сопственост и стекнати со правна работа со надоместок определен согласно внатрешното законодавство на секоја од договорните страни.

Ако средствата во општествена односно државна сопственост од став 2 на овој член се стекнати со заедничко вложување на правните, односно физичките лица на договорните страни, се применуваат прописите за, сосопственост кои важат на територијата на онаа договорна страна каде се наоѓаат средствата во општествена односно државна сопственост. Сопственичкиот дел се одредува во однос на учеството во заедничкото вложување.

Член 3

Договорните страни се обврзуваат дека во постапката за обезбедување правна заштита на физичките и правни лица на едната договорна страна, надлежните тела на

другата договорна страна ќе ги почитуваат начелата за законска, брза и ефикасна заштита.

Член 4

Договорните страни на својата територија ќе обезбедат стекнување на право на сопственост и други стварни права на физичките и правни лица од другата договорна страна. Доколку важечката правна основа за стекнување настанала до датумот определен во член 1 став 2 на овој договор, без разлика на местото на склучување на правната работа од која настанал правеноснов.

Секоја од договорните страни на својата територија ќе овозможи стекнување на правото на сопственост и други стварни права на физичките и правни лица на другата договорна страна и по датумот од член 1 став 2 на овој договор, согласно со внатрешното законодавство на секоја од договорните страни.

Член 5

Договорните страни ќе се воздржуваат од превземање било какви дејствија со кои би се одземало или ограничувало правото од член 2 и 4 од овој договор, освен ако тоа е потребно за зашгита на јавниот интерес, со право на надоместок по пазарна цена определен согласно со внатрешното законодавство на секоја од договорните страни.

Член 6

Договорните страни, согласно внатрешното законодавство кое е на сила во секоја од договорните страни, како и во согласност со одредбите од овој договор, ја уредуваат имотно-правната положба на правните лица со општествен, односно државен капитал, со седиште во едната од договорните страни, кои ги основале правните лица со седиште на територијата на другата договорна страна.

Член 7

Договорните страни се согласни дека при уредување на имотно правната положба на правните лица од член 6 на овој договор, треба да се тргне од затекнатата фактичка состојба и правната состојба, а особено во однос на општествениот, односно државниот капитал вложен при основањето.

Член 8

Согласно член 7 од овој Договор, кај правните лица кои имале статус на самостојно правно лице во една од договорните страни и кои по основа на прописите на таа договорна страна се споиле со правните лица на другата договорна страна и со тоа на правните лица без надоместок го пренеле својот имот (нпр. некогашните работни организации и основни организации на здружен труд), договорните страни се согласни дека се работи за капитал стекнат и создаден на територија на договорната страна пред спојувањето, освен општествениот, односно државниот капитал од став 2 од овој член.

Вложувањето на општествениот, односно државниот капитал на правното лице од другата договорна страна пред спојувањето или по него, во претпријатието кое се споило, се смета за капитал на тоа правно лице и по таа основа се одредува уделот на капитал, согласно со член 10 на овој договор.

Член 9

За правни лица регистрирани на територијата на една од договорните страни, кои се создадени од работните единици или другите организациски облици, без својство на

правни лица (представништва и слично, единици на правните лица со седиште на територијата на другата договорна страна) договорни те страни се согласни дека без разлика на местото на регистрација, станува збор за капитал во сопственост на основачот на правното лице на другата страна, освен капиталот од став 2 на овој член.

Вложувањето во општествениот, односно државниот капитал на другата договорна страна кај правните лица од став 1 на овој член се смета за капитал на таа договорна страна и на основа на тоа се одредува уделот на општествениот, односно државниот капитал, согласно член 10 од овој договор.

Член 10

Договорните страни се согласни дека односот на општествениот, односно државниот капитал кај правните лица во членовите 8 и 9 од овој договор, гоутврдува Управата за имот на Црна Гора и организација овластена за контрола на сметководствените искази во Република Македонија (Управата за јавни приходи на Република Македонија) во соработка со правните следбеници на Агенцијата на Република Македонија за трансформација на претпријата со општествен, односно државен капитал, кои по погребна може да основаат заедничка експертска група.

Како удел во општествениот односно државниот капитал кај правните лица се пресметува основачкиот капитал односно сите материјални и нематеријални вложувања кои заедно претставуваат основа за одредување на сопственички удел.

Споровите во врска со ложениот општествен, односно државен капитал, ќе се решаваат пред арбитражниот совет, кој спогодбено ќе го одредуваат Владата на Црна Гора и Владата на Република Македонија, во рок од 30 дена од денот на поднесување на барање на било која од заинтересираните страни.

Барањето се поднесува на предлог на заинтересирано лице. Арбитражниот совет од став 3 на овој член се состои од три члена. По еден член во арбитражниот совет именуваат Владата на Црна Гора и Владата на Република Македонија, а претседателот на арбитражниот совет го избираат спогодбено тие два члена.

Доколку договорните страни во предвидениот рок од 30 дена не се договорат за претседателот на арбитражниот совет, на барање на било која од договорните страни него го одредува Секретаријатот на Постојаниот арбитражен суд во Хаг.

Доколку едната договорна страна не именува свој претставник во арбитражниот совет во рок од 90 дена од денот на поднесувањето на барањето од став (3) на овој член, другата договорна страна има право да бара од Секретаријатот на Постојаниот арбитражен суд во Хаг да ги одреди истовремено другиот член во арбитражниот совет и претседателот на арбитражниот совет.

Одлуката на арбитражниот совет е конечна и извршна.

Откако конечно ќе се одреди уделот на општествениот, односно државниот капитал, правните лица од член 8 и 9 на овој договор ја продолжуваат работата како претпријатија со мешовита сопственост на договорните страни, во статусен облик кој е во согласност со внатрешното законодавство на секоја од договорните страни.

Правните лица од став 8 на овој член се должни, во рок од 30 дена од конечното одредување на обемот на општествениот, односно државниот капитал, да се регистрираат како правни лица со мешовита сопственост кај надлежниот суд односно надлежната институција, согласно внатрешното законодавство на договорните страни.

Член 11

За правните лица кои по добивањето, односно обновувањето на независноста на договорните страни, со сопствени средства основале правно лице на територијата на една од договорните страни како странско правно лице со седиште на територијата на другата договорна страна, во согласност со прописите на таа договорна страна за

странски вложувања, ќе се применуваат прописите на секоја од договорните страни кои го уредуваат основањето, работењето и трансформацијата на правните лица.

Член 12

Вработените во правните лица од член 8 и 9 од овој договор во постапката на трансформација и приватизација имаат во тие правни лица исти права како и државјаните на договорната страна согласно нивните прописи.

Член 13

Врз основа на овој договор во катастарот на недвижности ќе се брише запишаната забрана за располагање со недвижниот имот запишан на претпријатието, односно на други правни лица на секоја од договорните страни, кои на територијата на другата договорна страна имаат недвижен имот со кој не вршат дејност, а е дадена под закуп или ја користат на друг начин. Бришењето на запишаната забрана за располагање со предметниот недвижен имот ќе се врши на барање на наведените претпријатија, односно други правни лица запишани како носители на правото на сопственост на недвижниот имот во катастарот на недвижности или на барање на правните следбеници на Агенцијата на Република Македонија за трансформација на претпријатијата со општествен, односно државен капитал.

Член 14

Овој договор на никаков начин не влијае на решавањето на мегусебните права и односи врз основа на сукцесија на поранешната Социјалистичка Федеративна Република Југославија, согласно билатералните и мултилатерални договори кое ги склучиле двете договорни страни.

Член 15

Сите спорови кои ќе произлезат во врска со толкувањето и примената на овој договор, договорните страни ќе ги решаваат спогодбено.

Доколку договорните страни во рок од една (1) година од барањето на било која договорна страна за спогодбено решавање на спорот, не постигнат договор, спорот на барање на било која договорна страна ќе се решава пред Постојаниот арбитражен суд во Хаг.

Член 16

Овој договор влегува во сила на денот на приемот на последното писмено известување со кое договорните страни мегусебно известуваат дека се завршени внатрешните правните постапки неопходни за влегување во сила на договорот.

Овој договор се склучува на неодредено време. Секоја договорна страна може да го раскине овој договор во било кое време, упатувајќи писмено известување за својата намера да го раскине овој договор на другата договорна страна, по дипломатски пат. Во тој случај договорот престанува да важи по истекувањето на шест (6) месеци од денот на приемот на таквото известување.

Составен во Скопје на 21. ноември 2018. година, бо два оригинални примјероци на црногорски и на македонски јазик, при што идвата текста се веродостојни.

ЗА ВЛАДАТА НА ЦРНА ГОРА

Срѓан Дармановиќ, с.р.
Министер за надворешни
работи на Црна Гора

ЗА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Никола Димитров, с.р.
Министер за надворешни
работи на Република Македонија

Члан 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori”.

Broj: 04-1/24-2/4
EPA 373 XXVIII
Podgorica, 17. decembar 2024. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 28. SAZIVA

PREDSJEDNIK

Andrija Mandić

